കവനോദയം ൧൧

അംബരീഷചരിതം

തുള്ളൽ

ഭാഷാപോഷണാഭിലാഷിയായ

കടത്തനാട്ട് ഉദയവൎമ്മതമ്പുരാന്റെ

കല്പനപ്രകാരം

താമാപുരം

ജയരഞ്ജിനി അച്ചുക്കൂട്ടത്തിൽനിന്ന

ടി- കേളുക്കുറുപ്പിനാൽ

അച്ചടിച്ചു പ്രസിദ്ധംചെയ്യപ്പെട്ടതു

൧൦൮൧

കവനോദയം ൧൧

അംബരീഷചരിതം

ഇതിൽ

ഭാഷാപോഷണാഭിലാഷിയായ

കടത്തനാട്ടു ഉദയവർമ്മതമ്പുരാന്റെ

കല്പനപ്രകാരം

രാമപുരം

ജയരഞ്ജിനി അച്ചുക്കൂട്ടത്തിൽനിന്ന

ടി- കേളുക്കുറുപ്പിനാൽ

അച്ചടിച്ചു പ്രസിദ്ധംചെയ്യപ്പെട്ടതു

൧൦൭൯

അവതാരിക

കവനോദയത്തിൽ ചേൎത്തുവരുന്ന കൃതികൾക്കൊക്കെയും ഓരോ അവതാരികകൂടി വേണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചതു ചിലസംഗതികളിൽ ഞങ്ങൾക്കു വളരേ എളുപ്പമായി വരുന്നുണ്ടു. ഗ്രന്ഥകൎത്താവിന്റെ പേരു വിവരമില്ലാത്ത സംസ്കൃതകൃതികളെല്ലാം കാളിദാസരുടേ വകയാക്കി പറയുമ്പോലേ, ആമാതിരിയിൽ കിട്ടുന്ന തുള്ളൽകഥകളൊക്കെയും കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടേ പേരിൽ രജിസ്തുചെയ്യുന്നതും അത്ര അസാധാരണമല്ല. ഈ നിലയിലുള്ള ഒരുകഥയാണ് ഈ "അംബരീഷചരിതം ഓട്ടൻതുള്ളൽപ്പാട്ടു" എന്നുപറഞ്ഞതുകൊണ്ടുതന്നേ ഇതു നമ്പ്യാരുടേ സ്വയംകൃതിയെന്നോ അല്ലെന്നോ ഞങ്ങൾക്കു പൂൎണ്ണവിവരം കിട്ടീട്ടില്ലെന്ന സ്പഷ്ടമാണല്ലോ. കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടേ ചരിത്രം പ്രസിദ്ധപ്പെട്ടതാകയാലും വിശേഷിച്ചു് ഈ അവസരം സംശയഗ്രസ്തമാകയാലും നമ്പ്യാരുടേ ചരിത്രവിവരണം ഇവിടെ ആവശ്യമുണ്ടെന്ന തോന്നുന്നില്ല. അതുകൊണ്ടു സൂക്ഷ്മമായവിവരം കിട്ടുന്ന കാലത്തോളം ഈ കൃതിയുടേ പുസ്തകത്തിന്റെ തല്ല്യപകർപ്പവകാശം കുഞ്ചൻനമ്പ്യാരുടേ തറവാട്ടിലേക്കുതന്നേ നിൎത്തുന്നതിന്ന ഞങ്ങൾ സമ്മതിച്ചിരിക്കുന്നു.

കവനോദയപ്രവൎത്തകന്മാർ

അംബരീഷചരിതം

തുള്ളൽ

ഭാസുരപീഠന്മാരാകുന്ന മ
ഹീസുരവരരുടെ കൃപകൊണ്ടിഹ ഞാൻ
ആസുരം നശിച്ചുമരാചെയ്യാം ഹരി
വാസരമാഹാത്മ്യത്തിലൊട്ടുരടം
അംബുജാക്ഷചരണാംബുജസേവക
നംബുജപ്രിയകുലാംബുധി ചന്ദ്രൻ
അംബരീഷനിതി വിശ്രുതനായൊരു
സന്മഹീപതി വീരന്മാരായാം
അംബുജന്മശരതുല്യശരീരൻ
ധർമ്മശീലനധികം സുകുമാരൻ
അംബുരാശിസമധീരഗഭീരൻ
സമ്മുകൊണ്ടു പരിഭൂതകുബേരൻ
നിർമ്മലൻ നിഖിലധർമ്മതിനാശന
കർമ്മനിർമ്മഥനധർമ്മവിഹീനർ
ധർമ്മദാരധനസേവകരോട്ടും
ശർമ്മണാപി മരുവുന്നൊരുകാലം
വിശ്വവിശ്രുതൻ മേദിനീവല്ലഭ
നശ്വമേധമാം യാഗമസംഖ്യം
വിശ്വസാക്ഷിഭഗവാനെ നിജാത്മനി
വിശ്വസിച്ചു വിരവോടഥ ചെയ്തു
വിഷ്ടപത്രയവിശിഷ്ടനധോക്ഷജ
തുഷ്ടിഹേതു രതിപുഷ്ടനുദാരൻ

എട്ടുദിക്കുമൊരുപോലെ പ്രസിദ്ധ
പ്പെട്ട ഭൂപനതുകാലമവന്റെ
കഷ്ടകാലമൊഴിവാനൊരു മാർഗ്ഗം
കിട്ടി ഭൂപനുടെ നിഷ്ഠവിശേഷാൽ
ശ്രേഷ്ഠതാപസവരിഷ്ഠനതായവ
സിഷ്ഠനാൽ സമുപദിഷ്ടമതാകും
ശ്രേഷ്ഠമായ ഹരിവാസരമന്നാൻപതി
നിഷ്ഠയോടുടനനുഷ്ഠിച്ചുടന്നു
നാട്ടിലുള്ള ധനപുഷ്ടികളും ബഹു
ഭോഷ്ടവും നൃപനുതുച്ഛമതായി
നിഷ്ഠുരം ഹരിതപസ്സു ചെയ്തുപ
വിഷ്ടനായ് മധുവനത്തിലിവണ്ണം
സഞ്ചിതാഞ്ചിതഗൃഹാർത്ഥചാമരച
മഞ്ചസഞ്ചയഹയാദികളും ബഹു
പഞ്ചസാരമധുപാനകമെന്നിവ
വാഞ്ഛിതാസനപദാർത്ഥവുമെല്ലാം
കിഞ്ചനാപിമടിയാതെ വെടിഞ്ഞവ
നുഞ്ഛവൃത്തി ചിലവൃത്തികളേവം
ചഞ്ചലംവിനാ ചെയ്തവരും മുനി
സഞ്ചയേ പരമമഞ്ചിതമായൊരു
ഭക്തിമാൻ ദശമിനാളൊരുനേരം
ഭുക്തിചെയ്തുപവസിക്കുമനന്തരം
ഭുക്തിനന്തമതിനില്ലൊരു തെല്ലും
യുക്തമേവ നൃപഭക്തിവിശേഷം
വാരിജാക്ഷദിനമക്ഷിതിപാലനു
വാരിപാനമതുപോലുമഹോ നഹി
നീരദാഭ നിഖിലേശ നിരാമയ

നാരദാദിനുത നാഥ മുരാരേ
വിശ്വനാഥ പരമേശ്വരകേശവ
വിശ്വവന്ദ്യ ജലജേക്ഷണ വിഷ്ണോ
ആശ്രിതാഖിലജനാവനതല്പര
ശാശ്വതാച്യുതസരോജധരേതി
നാമസംഖ്യയമഹാനിശമോതിയു
മാമയാപഹരമായൊരു സാരു
ഗ്രാമസേവകളുമേവമിതെന്യേ
ഭൂമിപാലനൊരു ചിന്തനമില്ല
ദ്വാദശീസമയമാദരവോടഥ
മേദിനീന്ദ്രരുടെ പാദസരോജം
ആദരേണ കഴുകിച്ചു ഭുജിപ്പി
ച്ചാദിനാഥപദതീർത്ഥമശിക്കും
അപ്രമേയനൃപകല്പനംകൊണ്ട
ങ്ങപ്രപഞ്ചമതിലുള്ളവരെല്ലാം
അപ്രകാരമഖിലം ഹരിവാസര
മപ്രിയംവിനാ നോറ്റുതുടങ്ങി
സർവശായിഭഗവാനതുകാലം
സുപ്രസന്നമതിയായി നൃപങ്കൽ
അത്ഭുതം പരമമത്ഭുതമോർക്കിലി
തിൽപരം കിമിഹ ഭാഗ്യവിശേഷം
അത്രയല്ല പുരുഷോത്തമനെത്രയു
മുത്തമത്വമിയലും നൃപസത്തമ
ഗാത്രരക്ഷണമതിന്നു സുദർശന
മത്യുദാരമവനാശു കൊടുത്തു
അതിവിമലഭക്തിമാനേകമേകാദശി
വ്രതമതു തുടങ്ങിനാൻ ഭക്തിയോടുംമുദാ

വിധിവദുപവാസവും ദ്വാദശീപാരണം
പ്രതിനിയമശക്തിയും ചിത്രമത്രേ തുലോം
ത്രിഭുവനവിരാജിതം വിഷ്ണുരൂപാമൃതം
ത്രിപുരഹരസേവിതം കുങ്കുമാലംകൃതം
ത്രിഗുണനിലയം ബഹുശ്യാമളം കോമളം
ത്രിദശപതിസന്നിഭൻ മേദിനീവല്ലഭൻ
നിജമനസി ചേർത്തുടൻ ചിന്തചെയ്തെപ്പൊഴും
ഭജനമതു ചെയ്കയും ഭക്തിപൂണ്ടെത്രയും
ശിരസി വിലസീടുമപ്പൊന്നുംകിരീടവും
സരസിജദളോപമം ചാരുനേത്രങ്ങളും
നിരവധിമണിപ്രഭാമിന്നുന്ന കുണ്ഡലം
നിറമൊടു വിളങ്ങുന്ന ഗണ്ഡപ്രദേശവും
സുലളിതസുധാമിളന്മന്ദഹാസപ്രഭാ
വിലസിതമുഖാബ്ജവും നാസാവിലാസവും
ഗളകലിതകൗസ്തുഭം വന്യമാല്യങ്ങളും
തുളസിദളമാലയും ശ്രീവത്സവക്ഷവും
ഝലനരണിതകങ്കണശ്രേണിമിന്നുന്നനൽ
ഫണിപതിനിഭങ്ങളാം നാലുതൃക്കൈകളും
സുരുചിരഗദാചക്രമുജ്ജ്വലച്ശംഖവും
കരതലസരോജവും ചാരുരോമാളിയും
കടിതടസുശോഭിപീതാംബരപ്രൗഢിയും
ചടുലമണികാഞ്ചിയും ജംഘജാനുക്കളും
ശുഭദപദപത്മവും മഞ്ജുമഞ്ജീരവും
ശുഭതരമിരിക്കണം മാമകേ മാനസേ
അനുപമപദാംബുജേ വീണുവന്ദിച്ചതി
നനുഗുണമിതസ്തുതേ പാണിയുഗമംഘാരേ
മനമതു ഭവത്തനുധ്യാനമാനോചിതാ

ജനയ ജഗതീശ്വരേ സർവകാലംഹരിഭോ
തവതു നിലയും വലംവെപ്പതിനൊപ്പെപ്പോഴും
ഭവതു ചരണദ്വയം ഭക്തചിന്താമണെ
തവചരിതാർണ്ണവേ ത്വൽകഥാകർണ്ണനേ
ചെവിയുമഥ ജിഹ്വയും സംഭവിക്കേണമേ
ക്ഷിതിപതികളോരോന്നു ഭേദിപ്പുണ്ടെപ്പൊഴും
ഇതിമൊഴികളോതിയും ചെന്തചിന്തിക്കയും
സതതമിവയെന്നിയേ നാസ്തി മറ്റൊന്നിലും
ഇതരസുഖഭോഗത്തിലിക്കമില്ലാഗ്രഹം
പലവകഫലങ്ങളും താമ്പൂലങ്ങളും
കലിതപലഹാരവും പാലിളനീരതും
ചിലരതുകളിക്കെകാഴ്ചവാസരേ
ഫലമതുകരാന്തുപോമെന്നറിഞ്ഞിടണം
അരുതരുതഹോ വരിച്ചോർമ്മെച്ചാമയും
ദുരിതകരമെത്രയും ശാഠ്യനസന്നിഭം
പലതുമിതി ഭൂതലംതന്നിലുണ്ടായതിൽ
ചലനമൊരുതെല്ലുമില്ലാത്ത ഭൂവല്ലഭൻ
മധുമഥനവാസരംതന്നിലേവംവിധം
വിധിവിധിവദാചരിച്ചത്രവാഴുംവിധൌ
ഏകാദശിയുടെനിയമമാദിശേഷമ
നേകംദിശിദിശികേട്ടുതുടങ്ങി
രാകാശശികരസന്നിഭയശസ്സാ
ലോകാലോകവൃന്ദം വെളുത്തു
പാകനിഷൂദനലോകത്തിങ്കലു
മാകച്ചെന്നു പരന്നതദാനീം
നാകാധിശനുമതിരേകം മുദി

ശോകാതുരനായ് ചിന്തതുടങ്ങി
ഇങ്ങിനെ നിയമമനുഷ്ഠിക്കും നൃപ
പുംഗവനെന്നുടെ നാട്ടുംപരിചിഹ
മന്ദമതിക്കും സംശയമില്ലതി
ന്നെങ്ങിനെ ഭംഗം ചെയ്തീടേണ്ടു
തുംഗഗുണങ്ങളിണങ്ങി വിളങ്ങുമ
പാംഗം മഹാരന്മാരുകോട്ടത്താർ
സംഗതിവരുമീ സ്വർഗ്ഗത്തിനുപ
സംഗമത്തിന്നെന്തിക്കനിരൂനാം
കാലേ കൂട്ടിക്കരുതണമെന്നേ
ചാലേ ചെന്നു കരെക്കണ്ണയുള്ള
കൈതവമാർഗ്ഗം കൊണ്ടിഹ നൃപനുടെ
മാധവഭജനവിരോധം ചെയ്‌വാൻ
പാടവമുള്ളവരാരും നമ്മുടെ
നാടതിലില്ലതുകൊണ്ടു നിനച്ചാൽ
താടിക്കാരിലൊരുത്തനെയിതിനായ്
ചാടിക്കണമെന്നൊരുപക്ഷം
ശർവാനീരമണാത്മജനാകും
ദുർവാസസ്സാം മുനിയെക്കൊണ്ടു
ഉർവീവല്ലഭതിലകൻതന്നുടെ
ദൃഢവ്രതഭംഗം ചെയ്യിപ്പിക്കാം
ശ്രീപത്യാശ്രയനാകും നൃപനുട
നാപത്താശു വരുത്തണമെന്നാൽ
ശാപത്തിന്നൊരുതടവില്ലമുനി
കോപത്തിന്നും നിലനമല്ലൊ
എന്നിവപലതും നിരുപിക്കുമ്പോൾ
നന്നിവയെന്നതു തോന്നീടുന്നു

എന്നാലായതിനെനിയ്ക്കും മന്ദത
വന്നീടാതെ മുതിന്നിടേണം
തൽക്കാലത്തതിനുതപാഷിച്ചുല
ഭിക്കാമെന്നു നിനച്ചുവസിച്ചാൽ
തിക്കെട്ടുവോളം പുന്നിവസിക്കി
ല്ലക്കരയെന്നൊരു ചൊല്ലുണ്ടല്ലൊ
വാനവർനാഥനിവണ്ണ്ണാമറച്ചു
ന്മാനസമതിലത്താപസവരനെ
ധ്യാനംചെയ്തൊരുസമയേ മാമുനി
താനും തത്രസമാഗതനായി
ആഗമനിധിയാം മാമുനികുലതില
കാഗമനത്തെ ക്കണ്ടൊരുനേരം
ആഗതമോദാ ലമരാധിപനതി
വേഗമെഴുനീററാശുവണങ്ങി
ശീഘ്രമൊരാസനമേകിയിരുത്തിയ
നർഘഗുണാംബുധി ദേവശ്രേഷ്ഠൻ
ദീർഘവിലോകനകുതുകസമന്വിത
നർഘ്യാദികളും ചെയ്തുരചെയ്തു
മംഗലമൂർത്തേ ദുർവാസോമുനി
പുംഗവഭവഭയഭംഗുര ഭഗവൻ
മംഗലമല്ലോ ഭവദാലോകന
സംഗതിസംഗതമായതുപാർത്താൽ
ഇങ്ങിനെയുള്ളഭവാനെക്കാണ്മാൻ
സംഗതിവരികനിമിത്തമിദാനീം
എങ്ങുമൊരേടം പാർക്കിലെനിക്കപ
മംഗലവസ്തു ഭവിക്കയുമില്ല
ത്തിങ്ങിനശുദ്ധിഭവിച്ചുമദീയപ

രങ്ങളിലെങ്ങും സംശയമില്ല
ഇങ്ങിനെപലതും ചൊല്ലിത്താപസ
പുംഗവങ്ങളിൽ തെളിവുവരുത്തി
തങ്ങടെ മാനസതാരിലിരിക്കുമൊ
രിംഗിതമങ്ങു പറഞ്ഞു നൃപേശൻ
എങ്കിൽ പറയാമൊരു കാര്യം താ
നൊക്കലുദിച്ചതുപോലെ മഹാത്മൻ
നിൻ കരുണാലവമുണ്ടെന്നാലതു
സങ്കടമെന്ന്യേ സാധിച്ചീടും
പങ്കജബാന്ധവവംശാന്തനില
ലംകൃതനായ നഭാഗതപുത്രൻ
പങ്കേരുഹദളനയനൻ മുരരിപു
തങ്കലുറച്ചൊരു ഭക്തിവിശേഷാൽ
ചുങ്കവുമങ്കവുമാട്ടം മദവും
കുങ്കുമപങ്കവിലേപനസുഖവും
തങ്കത്തിങ്കലെരുചിയും കിങ്കര
സംഘവുമെന്നിവയൊക്കെ വെടിഞ്ഞു
പങ്കഹരം ഹരിവാസരനൊമ്പത
ശങ്കം നരവരനങ്ങു തുടങ്ങി
ഓങ്കാരാദികളെന്നിയെ മറ്റൊര
ഹങ്കാരാദികളില്ലാതായി
സ്വർപതിഭാവമടക്കാമെന്നൊരു
താല്പര്യേണ തപോത്തമനിപ്പോൾ
ഉല്പലലോചനസേവ തുടങ്ങിവി
കല്പമതില്ല ധരിക്ക മുനീന്ദ്രാ
എന്നതു ചിന്തിച്ചെന്നുടെ ചേതസി
ഖിന്നതയേറെ വളർന്നീടുന്നു

അംബരീഷചരിതം തുള്ളൽ

നന്ദിയോടായതിനിന്നൊരുമാർഗ്ഗം
മന്ദതകൈവിട്ടു നിരൂപിക്കേണം
ഉന്നതിയാരന്മാരിരന്നാം നി
മാനവസ്വാധ്യം തന്നിലറിഞ്ഞു
ചെയ്കാതവരുടെ നിയമത്തിന്നൊരു
വൈകല്യത്തെ വരുത്തീടേണ്ടാ
ലോകംമുനിയില്ലമോർത്തിട്ടേവാ
ശ്ലേകനുമിന്നു ഭവാനെപ്പോലെ
പാതകങ്ങളു പരില്ലിനിപ്പെടണ്ടേ
പാകാന്തകനാമഹമറിയുന്നു
വ്യാകുലബുദ്ധികളുള്ളവരോടു
ശോകസ്വഭാവികളുരചെയ്യാവൂ
അളുമതുകൊണ്ടുരചെയ്തേനിഹ ഞാ
നായതുമൂലം ബോധിച്ചാലും
മാനമകന്നു ചെയ്യാതെങ്കി
ലുപായം ഒന്നുരചെയ്യാമിപ്പോൾ
ദ്വാദശിനാളതിലാഗതരാകും
മേദിനിവിബുധന്മാർക്കവനധികം
സാദരസമന്വിതമോദനവും ബഹു
ഗോദാനങ്ങളുമവരൊടുചെയ്തഥ
മോദം മനസി ജനിപ്പിച്ചാശി
ർവാദവുമവരോടാശു ലഭിച്ചു
ദ്വാദശിസമയം തെറ്റാതുടനേ
സാദരമവനും പാരണചെയ്യും
ഭേദമിയലാതെ ഭക്തി നൃപോത്തമ
നാടിപ്പുരമിലുമിക്കനിമിത്തം
ഭേദംകൂടാതങ്ങിനെയെന്നും

മേദിനിപാലനമനുഷ്ഠിക്കുന്ന
കാലനിഷ്ഠമനസ്സുകനാം നൃവര
പാലൻതന്നുടെ സവിധേ ചെന്നു
കാലംകഴിഞ്ഞവനുടെ പാരണ
കാലംപരിപാടുതെററിക്കേണം
എല്ലാംചെയ്യാം ഞാനിതുമെന്നൊരു
ചൊല്ലുണ്ടായതു സാധിക്കുമ്പോൾ
തെല്ലുംമർഷമിതുകൊണ്ടൊന്നാ
കില്ല ഭവാനതു നിർണ്ണയമേറ്റു

ഇത്ഥം വൃത്താന്തമതൊക്കെ കേട്ടു നി
സന്തതമന്ത്രിപ്രവർ പ്രീതന്മാരായ്ച്ചമച്ചു
ഗോത്രഭേദിയോടൊത്തുയാത്ര ചെയ്തു
സചിവന്മാരിനിൽ [illegible] പോയവൻ
പ്രസ്ഥാനം ചെയ്തു പിന്നെ സ്വസ്ഥാനം നോക്കി
(മെല്ലെ

പന്തുമിവസ്സെ ചെന്നാലെത്തുമ [illegible]
പാർത്തു പാർത്ഥതുമന്തിൽ പാ [illegible]
അന്തവഴില നന്ദ്യ കാർത്തികാ [illegible]
ഞ്ഞനന്തം [illegible] യോർത്തി [illegible]
സ്വസ്ഥപൂർവ്വി സമാപംപറപ്പെട്ടു
പാർശ്വിന്ദ്രശ്രേഷ്ഠൻ [illegible] ചിച്ചു
വൃദ്ധവിശ്വന്മാരെ [illegible]
ട്ടനുസന്ധാനംചെയ്ത വഴിയ്ക്കു [illegible] ചെയ്തു
അത്തിനാലനാ ഭവാനത്തു പനിച്ചുചിന്തി
ച്ചുത്തു സതോഷം [illegible] വരി നന്ന
ഓർത്താലതിവിപുലമക്കൈത്തുമായാതെന്നി
സ്വതരംകാളിന്ദിസരിത്തടം പുക്കനിന്ന

ത്യാഗങ്ങളെ ചാംക്ഷപിച്ചു തന്നെ മമത്തെയുവനി
ച്ചുയി ദ്രുപതി പാത്രയയച്ചു
അതുപോലെതദാനുവദിച്ചു
നൃപനാ മുനിയങ്ങതിരിച്ചു
യമുനാതടമാശു ഗമിച്ചു
കന്ദുപ്പോട ഫലാമൃതി ഭക്ഷിച്ചീകരതന്നിൽ കാലാന്തരം
(ജലം വിരന്തിനിവസിച്ചു
ശ്രീകരാധിപവാക്യമിനച്ചും
മുക്താവനമായാത്തുചിരിച്ചും
ഫലങ്ങളിലതിവ വഹിച്ചും
വകനം വടിവോടുതുടച്ചും
അതിഘോരതപസ്സിനായി മഴകൊണ്ടു കഴലിണകഴുകിയും
(അപി മുഴുകിയും കരതന്നിലിരിക്കുകയും
കടവിൽക്കനിവോടു വസിച്ചു
ഉടലുലയഴിച്ചു നനച്ചു
നിജമുഖനിവാരിതമിച്ചു
ചിരവൃദ്ധനിരന്തരസിച്ചു
പുനരം പാടു കിഞ്ചന പൊങ്ങാതെ പുഴ തന്നിൽ
(മുങ്ങിക്കിടന്നുമഥ തിന്നു
ഇതികാലമതൊട്ടു കഴിഞ്ഞു
ക്രതുപാരണകാലമണഞ്ഞു
മുനിപുംഗവനൊട്ടുവരാഞ്ഞു
മനുജാധിപനാധിപിണഞ്ഞു
അധികം നൃപ ചേതസി സന്താപം സഹിയാഞ്ഞു
(സ്വപ്നേ ത നിരൂപിച്ചു നരപാലൻ
ഗിരിജാരമണനോപമമാനം
വരുവാൻ പുനരെന്തൊരു ബന്ധം

ഉരുകുന്നു മദീയഹൃദന്തം
അറിയില്ല വന്നേതുമദന്തം
അതുകൊണ്ടടിയനികകിംചന തിഹചാതുരരോഗ്യം
ഭൂരിതാപഹരാഖിലകർമ്മനിവൃത്തിവഹം
ധരണീധര മാധവ ശൌരേ
ധൃതപങ്കജശംഖഗദാരേ
പരിവന്ദിതപഞ്ചശരാരേ
പരിപാഹി മുകുന്ദ മുരാരേ
ഭഗവൻ മമ സൽപ്രതികാരുണ്യം കരണീയം നാരാ
യണ തേ നമോസ്തു വരകാരേ
ഇതി ഭൂപതി ചിന്തതുടർന്നു
സ്ഥിതിചെയ്തൊരു നേരമവന്നു
ചിതമായൊരു മാർഗ്ഗമുദിന്നു
ഹൃദി ചെറൊരു ബോധമുദിന്നു
ജലമൊട്ടു ജലകണപാരണം വ്രതപൂരണം കര
ണീയമഥിവ പൂർണ്ണം
നരപാലകനേവമുറച്ചു
ജലലേശമെടുത്തു ഭുജിച്ചു
മുനിനാഥനതാശു ഗ്രഹിച്ചു
മഹദാത്മനി കോപമുദിച്ചു
നരപാലകനും മുനി ചെന്നോരം ചരിതാത്മാ ചൊ
ന്നാനതിഘോരവാചമവനിശം
കേട്ടാലും നൃപതികൾ മന്നുടെ
ചേഷ്ടിതമോർക്കിലഹോ ബഹുകഷ്ടം
നാളെന്നങ്ങു കുളിപ്പാനെന്നാ
ചട്ടംകെട്ടിയയച്ചാദരവും
വാട്ടമകന്നതിമൃഷ്ടതരംപുന

രഷ്ടികഴിച്ചു വസിച്ചതുമചിതം
മട്ടോലുംമൊഴിമാരൊടുചേർന്നതി
തുഷ്ടികലന്നു വസിച്ചീടുന്നീ
കാട്ടും വികൃതികളറിയില്ലെന്നൊരു
പൊട്ടത്തടിക്കൽമൊട്ടിത്തുകമതോ
പട്ടുംവളയും മോതിരമെന്നിവ
യിട്ടുതെളിഞ്ഞൊരു ജളപ്രഭുവാംവി
ത്തൊട്ടുമശേഷം ധടിതിപടിപ്പാ
നൊട്ടുംസംശയമില്ലു ദ്രോഹാ
പുരഹരസംഭവരോഷമരച്ചും
നിരവധികോപം പൂണ്ടു വിറച്ചും
തിരുമിഴി വിരവിലുരുട്ടിമിഴിച്ചും
കരതലമഴകൊടു മണ്ണിലുരച്ചും
സുരുചിരജടമുടി ധരണീതലമതി
ലുരുതരരഭസമടിക്കുന്നേരം
പെരികഭയങ്കരിയായൊരു കൃത്തിക
ഉപരികിനൊട്ടുടനെ തത്രജനിച്ചു
തുട്ടുടെവിലസും നേത്രദ്വയവും
ചടചടവികടപ്രകടധ്വനിയും
ജടകളുമനവധിസടകളുമന്നു
തടിയും നഗവരകൊടുമുടിപോലെ
കുടിലമതാകിന നേത്രം കണ്ടാൽ
കിടുകിടനിന്നു വിറക്കുംലോകം
പടയംകൊണ്ടഥ ഭൂമികുലുക്കി
[illegible]ടിനംചെയ്യും സംശയമില്ല
കഠിനതചെയ്തൊരു ധരണീപതിയെ
ഝടിതിയിലിടിപൊടിയാക്കിടുമെന്നാം

ചൊടിയോടുപോകെന്നമ്മുനിജരഠൻ
വടിവൊടു ചൊന്നതുകേട്ടുതിരിച്ചു
ഉൽകടകോപാരകരാളകൃപാണം
കൈക്കലെടുത്തൊരു മാരണദേവത
ഉഗ്രക്കൊടകൂത്തുവരുന്നതു കണ്ടൊര
നാകംവോരവരവൊന്നായില്ല
ചക്രായുധനുടെ ചാരുകളേബര
മൂൽക്കമലത്തിലുറപ്പിച്ചായവ
നക്ഷികളുമ്പൊട്ടു ചിമ്മിക്കൊണ്ടൊര
ുക്ഷണമവിടെവസിച്ചൊരു സമയേ
ഭക്തജനാവനകർമ്മണി പണ്ടുനി
യുക്തമതാകിന ചക്രംതാനും
രൂക്ഷയപേരുകിന തേജസ്സോടും
തൽക്ഷണമവിടെക്കാണ്മാറായി
തൽക്കാലത്താകൃത്തികതന്റെമ
ഹൽക്കിരണങ്ങളശേഷമടക്കി
അൎക്കനുദിച്ചുവിളങ്ങും പൊഴുതുവി
ളക്കിനഹന്ത വിളക്കംവരുമോ
പെരിയവനങ്ങളിലെരിയും തീയതി
ലെരിയും വ്യാളികളെന്നകണക്കേ
അരികേവന്നൊരു കൃത്തികതന്നായു
മരനിമിഷേണ ദഹിപ്പിച്ചുടനേ
കോടിദിവാകരധാടികളൊങ്ങിട
കൂടിവിളങ്ങും തേജസ്സോടും
കൈടഭരിപുതൻ ചക്രമതുടനേ
മാമുനിയോടെതിരേറ്റൊരു സമയേ
ഇത്തരമഹാകൃത്തികതന്നുടെ

ഘോരശരീരമശേഷം
ഉത്തമപുരുഷന്റെ മഹായുധ
മാകൃഷ്ടിച്ചൊരുശേഷം
വാൎത്തകളതിലപ്പുറമുള്ളതു
വാഴ്ത്തുകിലെത്രവിചിത്രം
സത്വരമൃഷിസത്തമനോടവ
യെത്തിയതൊരുനേരം
അത്യയമിഹ വരുമിതിഹൃത്തതി
ലോൎത്തുവിറച്ചുതുടങ്ങി
സത്വരമൃഷിസത്തമനാട്ടിശി
നിന്നഥ പാഞ്ഞുതുടങ്ങി
കാടുകൾ പലനാടുകളുത്തര
തോടുകളദ്രിതടങ്ങൾ
വാടികൾ പലവീടുകളിങ്ങിനെ
യുള്ളൊരുദിക്കുകളെല്ലാം
ഓടിയുമഴൽതേടിയുമത്തടി
വാടിയുമാടിയുമുള്ളം
നാടകമതിലാരുമൊരാശ്രയ
മില്ലമുനീന്ദ്രനപാൎത്താൽ
ചെമ്പണിനിറമുടയൊരുജടമുടി
വടിവൊടഴിഞ്ഞു കിഴിഞ്ഞും
സംഭൃതഗളമാലകൾ ചേലക
ളെന്നിവ യൊക്കെയഴിഞ്ഞും
സംഭ്രമമൊടു കിഞ്ചനവാരിയെ
ടുക്കയുമൊട്ടുകളഞ്ഞും
കമ്പിതമതിയാകിന മുനിവര
നോടിവലഞ്ഞുചമഞ്ഞു

പത്തുദിക്കുമതിങ്ങിന്നേ ബത
മണ്ടിമണ്ടിമുനീശ്വരൻ
കത്തുമഗ്നികണക്കിന്നേ ഹരി
ചക്രവും പിറകേരുഷാ
വെന്തൊലിച്ചു കിതക്കയും നിട്ടു
വിൎപ്പടച്ചു കുതിക്കയും
പാൎത്തുകാണ്മതിലീശ്വരൻറെ വി
ലാസമാൎക്കറിയാവതും
അംഗകേരളകാശിപാണ്ഡ്യക
ലിംഗകേകയകോസലം
വംഗമാഗധകുന്തികുന്തള
ഭോജകൊങ്കണമങ്കണം
ഇങ്ങിന്നേപുനരാകമൊമ്പതു
മുള്ളദിക്കിലുമങ്ങുമേ
തുംഗതാപനിവാരണത്തിനൊ
രുത്തരില്ലതു കാരണം
കൌശികൻമുനി പിന്നെയും പല
ദേശമൊക്കെ നടന്നുടൻ
കൌശികാദി മുനീശസഞ്ചയ
മാശ്രയിച്ചു പലായനം
ശംഭുസംഭവാംഭസാംനിധി
തന്നിലാണു കിടക്കിലും
കമ്പമില്ല തിരിമ്പുമായുധ
മാശുതത്രഗമിച്ചിടും
സംഭവിച്ചൊരു സങ്കടം സഹി
യാഞ്ഞുടൻ മുനിപുംഗവൻ
ജംഭവൈരിപുരം പ്രവിശ്യ പ

റഞ്ഞു സംഭ്രമചേതസാ
ദേവരാജ ധരിക്ക നിന്നുടെ
വാക്കു കേൾക്ക നിമിത്തമായ്
ആവലാധികളിങ്ങു വന്നു
പിണഞ്ഞു ഹന്ത വലഞ്ഞു ഞാൻ
സാവധാന മെനിക്കു ചേതസി
ചെറ്റുമില്ല ഭവാനുടേ
ഭാവമെന്തതറിഞ്ഞു വേണമേ
നിക്കുധാവതി ചെയ്യുവാൻ
വിഷ്ടപേഷണെ തുല്യമല്ലൽവെ
ട്ടത്തിടുന്ന സുദർശനം
വിട്ടുപോകയുമില്ല നല്ലദ
യാശ്രയങ്ങളുമില്ലഹോ
കഷ്ടമെന്നുടെ പിന്നുവിട്ടുഗ
മിച്ചിടാതെ ദിഗന്തരം
വട്ടമിട്ടു നടത്തിടുന്നസു
രേശ കിന്നുകരോമ്യഹം-
ഇത്തരം മുനിസത്തമന്റെ വ
ചസ്സു കേട്ടു വലാന്തകൻ
ചീർത്ത ഭീതിയൊടാശു വീണുന
മസ്കരിച്ചിദമൂചിവാൻ
അത്രനിന്നു ഗമിക്ക താപസ
താമസിക്കരുതേതുമേ
പത്തനം മമ ദഗ്ധമെന്നുവ
രുത്തിടൊല്ല മഹാമുനേ-
പത്രിപത്ര ബലം തടുപ്പതി
നാവതല്ല നമുക്കഹോ

അത്രിമാമുനി പുത്ര ഞാനൊരു
പായമിന്നുരചെയ്തിടാം
സത്യലോകനിവാസിയായപി
താമഹൻ കമലാസനൻ
പാർത്തു കാൺകിലിന്നു മൂർത്തികൾ
മൂവരുള്ളതി ലൊന്നവൻ
തത്ര ചെന്നുരചെയ്കിലാശു നാ
ശിക്കു മാർത്തികളാകവേ
വൃത്ര ശത്രുനിയോഗ മിങ്ങിനെ
കേട്ടുടൻ മുനിപുംഗവൻ
തത്ര തത്ര സുദർശനം നിജ
പിന്നിലുണ്ടതി കഷ്ടണം
അത്ര മാത്രമതല്ല സങ്കട
മത്രി പുത്രനടിച്ചതും
എത്ര തന്നെ മനോഹരം പുരു
ഷോത്തമൻെറ പണിത്തരം
പാഞ്ഞു പാഞ്ഞു വലഞ്ഞുലഞ്ഞു ച
ടഞ്ഞുതാപസനഞ്ജസാ
കഞ്ജവാസ നിവാസ ഗേഹമ
ണഞ്ഞു വീണവനാർത്തിമാൻ
പാഹി പാഹി പയോജസംഭവ
സങ്കടങ്ങളൊഴിക്കനീ
സാഹസേന ന്മുക്കുവന്നു പി
ണഞ്ഞ ദുർഘട മുൽക്കടം
ജ്ഞാനഹീനത കൊണ്ടെനിക്കതു
വന്നുകൂടി പിതാമഹാ
മാനദോഷ മശേഷ സൽഗുണ

പാരണാരണ മേവനം
പുണ്യവാരിധി യംബരീഷന
രാധിപൻ ഹരിവാസരേ
പുണ്ഡരീക വിലോചനപ്രിയ
നന്ദനസാകൃതപാരണാൻ
ഖണ്ഡ്യനല്ലവനെങ്കിലും മമ
കോപഗൌരവ കാരണാൽ
പണ്ഡിതപ്രവരനെന്നു നമ്മുടെ
മാനസത്തിലുറച്ചുടൻ
പൂജനാർഹതയുള്ള നമ്മുടെ
ഭോജനത്തിനു മുന്നമേ
ഭോജനം കൃതവാൻ ഭവാനിതി
ശണ്ഠയിട്ടു വൃഥൈവ ഞാനും
ഭോജനാധിപ ധർമ്മതോ തവ
വംശമാശു നശിപ്പതി
ന്നോജസാ തുടരുന്നു ഞാനതു
കാണ്ക്കയെന്നുരചെയ്തുടൻ
നന്ദയോടൊരു കൃത്തികാം കൃത
പാനഹം ബഹു സാഹസാൽ
നിന്ദയോടവളെ ദഹിച്ചു മു
രാരി തന്റെ സുദർശനം
അംബുജാസന കേൾക്ക ദുർഘട
മല്ലയല്ല പിന്നെന്നതും
നന്മയും ബത ഭസ്മമാക്കി വ
രേണമെന്ന മുരാന്തകൻ
ക്കൂടെവിട്ട സുദർശനം ബഹു
പേടികാട്ടി യടുക്കയാൽ

നാട്ടുവിട്ടു കുതിച്ചുപാഞ്ഞുട
നോടിയിട്ടു ദിഗന്തവും
നാഡിയൊട്ടു തളൎന്നുഴന്നതി
പാട്ടുപെട്ടു വരുന്നു ഞാ
നാടൽവിട്ടു രഥാംഗപാണിയൊ
ഴിക്ക വല്ലവിധത്തിലും
കോടി യജ്ഞഫലം നിണക്കിതു
കൊണ്ടുതന്നെ ലഭിച്ചിടും
താടിയുള്ളൊരു താപസന്റെവി
ഷാദമിങ്ങിനെ കേൾക്കയാൽ
വാരിജാസനനാശു വന്ദന
ചെയ്തു നിന്നരുൾ ചെയ്തുടൻ
വാരിജാതൃഗദാരിസം ഭവ
കേൾക്കനീമമഭാഷിതം
പൌരുഷംപുനരിജ്ജനത്തിനു
നാസ്തിചക്രനിവാരണേ
പൌരുഷേണ വലേന വാണുവ
രുന്നുസാമ്പ്രതമിങ്ങിനെ
പാരരണ്ടുപരാൎദ്ധമെന്നുടെ
കാലമായതുകൊണ്ടഹോ
തീരുമാതിലപ്പുറംപുന
രിപ്രജാപതിയല്ലകേൾ
ആരഹോ മതിയാക മച്യുത
ചക്രശക്തി തടുക്കുവാൻ
ഘോരമാക മഘോരവും നര
സിംഹവും ഹരിചക്രവും
ഗൌരവാലിവർ മൂന്നു മാക്കു മ

തെങ്കിലും പ്രളയാന്തരെ
പാരശേഷ മഹോ മഹിപന്നു
കാലചക്രമിതല്ലയോ
ഭൂരിശോഭകലർന്ന ചക്രമ
ട്ടാത്തു നമ്മുടെ പത്തനേ
തിയിലാക്രമഷിക്കളെന്നുടെ
മോഹമൊക്കെയുമോക്കന്നി
പയ്യവേ തവ മാലൊഴിപ്പതി
നിങ്ങു കൌശലമില്ലെടോ
നെയ്യൊഴിച്ചെരിയുന്ന തീയില്ലോ
രംബുവിന്ദുഫലിക്കുമോ
മെയ്യണഞ്ഞു മഹിപ്പതിന്നു വ
ന്നു വിഷ്ണു മഹായുധം
തീയു മക്കളെ മൊന്തുകൂട്ടുകി
ലിന്നു ഗൌരവമില്ലഹോ
ഇന്ദ്രവാദി സമസ്തലോകസ
മൂഹവും മറാജാദിയും
ചന്ദ്രസൂൎയ്യ ചരാചരം ജഗ
ദണ്ഡമണ്ഡലമൊക്കയും
ഇന്ദ്രസോദരനായ വിഷ്ണു ജ
നാൎദ്ദനൻ മധുസൂദനൻ
ഇന്ദിരാവര നേകനെന്നു ധ
രിക്ക മാമുനിപുംഗവാ-
വിശ്വസാക്ഷിമുകുന്ദനിങ്ങിനെ
വിശ്വമൊന്നു ചമച്ചതിൽ
വിശ്വസിച്ചു കളിച്ചിടുന്നിതു
ചാരുപാവകണക്കെ ഞാൻ

മായയാ പരട്ടിച്ചിട്ടു തി
രിച്ചിട്ടുനിത്തു നമ്മെയും
പ്രായമായ ഭവാബ്ധിതാക്കെ ധ
രിച്ചിരിപ്പവനല്ലയോ
പോക പോക മഹാമുനേ രജ
താദ്രിശൃംഗാധിവാസിനം
പാകശാസന ദേവദാനവ
സേവിതാംഘ്രിസരോരുഹം
ലോകനാഥമുമാസഹായമു
പാശ്രയിക്ക മഹേശ്വരം
ശോകസങ്കടമാശുതീർത്തരു
ളീടുമീശനസംശയം
പത്മസംഭവ വാക്കുകേട്ടു
തിരിച്ചുമാമുനി പുംഗവൻ
സത്തമത്തമഹീശ്വരന്റെ മ
ഹാമഹീധരമാപ്തവാൻ
സത്തമഹിമനണഞ്ഞു വീണവ
ണങ്ങി മാമുനിപുംഗവൻ
ആത്മസങ്കടമസ്തശങ്കമു
ണർത്തിനാൻ മുനിപുംഗവൻ
അംബുരാശി കലാകലമ്പിയു
മിപ്രകാരമുരച്ചു തെ-
യ്യംബരീഷ മഹീശരക്ഷണ
ദക്ഷനാം ശുഭലക്ഷണം
അംബുജേക്ഷണ ചക്രമേതദ-
സാരമല്ല നമുക്കഹോ
കിം വദാമികരോമി ഞാനിഹ

സൎവ്വജ്ഞമല്ല നമക്കെടോ
ഉഗ്രമാകിന ചക്രവിക്രമ
ശാന്തിയുമുള്ള വരുത്തുവാൻ
വിഗ്രഹേണ വൈകുണ്ഠലോക നി
വാസിതാനൊരുവൻ ക്ഷമൻ
നിഗ്രഹത്തിന്നനുഗ്രഹത്തിനു
മീശ്വരൻ ധരണീധരൻ
ഉഗ്രമെന്തിനു ഹന്ത സമ്പ്രതി
തത്ര ചെന്നു നമിക്കെടോ
മാധവോദിത മിപ്രകാര മഴ
കോടു കേട്ടു മുനിപുംഗവൻ
ചാരമാനസ പരിതാപമോടു മരി
യോടു ചൊന്നു നടകൊണ്ടുടൻ
ക്ഷീരവാരിധി തീരമെത്തി നര
കാന്തകം ബത മുരാന്തകം
ചാരുവാമാങ്ക ചാരുശോഭമപി
വന്ദ്യ വന്ദ്യമിഹ കണ്ടുവീണു
പാഹിപാഹി പങ്കജാക്ഷ പാഹിപാഹി പത്മാക്ഷ
പാഹി പാഹി പയോധിനിലയ ശൌരേ
ദുർവ്വാസസ്സാമെന്നുടയ ദുർവ്വാസനകൊണ്ടി
(ത്തോരോ
ദുർവ്വിധം ചെയ്യുമാറായി വല്ലഭ
ത്വൽപ്രിയനാമംബരീഷ നൃപനെന്നു കൽപി
(ച്ചിട്ടും
അപ്രിയം ഞാൻ ചെയ്തുപോയി ഉൽപലനേത്രാ-
ക്രോധംകൊണ്ടു ചെയ്തോരപരാധമൊക്കെ
(ക്ഷമിച്ചു നീ

ബാധ വാ നിന്നായുധത്തി ബാധതിക്കുന്നം-
നിയത സങ്കടവുണ്ടു മിവനെന്നും
കനിവോടു കേട്ടൊരു മുകിലണിവർണ്ണൻ
ജലനിധിശയനൻ വാരിജവദനൻ
മന്ദമാപുഞ്ചിരിപൂണ്ടരുൾചെയ്തു-
പരിക മഹാമുനിപുംഗവസുമതേ
തള്ളാവുസതേ ശാർകസ്യാവിധേ
പരിചോടറിഞ്ഞു ഭവാനുടെ ചേതസി
പെരുകും ഖേദ പരിതാപമശേഷം
നിരൂപിച്ചാലതി നിങ്ങൊരു കഴിവി
ല്ലിയിക്കാര്യമതിനുള്ളൊരു വിഷമം
നരവരപരിവൃഢനെങ്കലുറച്ചോരു
നിരുപമഭക്തിവിശേഷം കൊണ്ട-
നിത്യം കനകകളത്രമപേക്ഷി
ച്ചു തപസ്സുകൾ ചെയ്തീടുന്നൊരു
ധാരിടപതിയൊടു കാരണമെന്യേ
പാരുഷ്യം പലചെയ്കനിമിത്തം
ഘോരംസങ്കട മിങ്ങിനെ തവഹൃദി
ഭവതമെന്നു നമുക്കുംപക്ഷം-
നിശ്ചലയായൊരു ഭക്തികലർന്നഥ
നിത്യമെന്നെ സേവിക്കുന്നൊരു
ഭക്തന്മാരുടെ ഭൃത്യൻ ഞാനതി
നിന്നിരി ഭേദം വരികയുമില്ല-
അത്രയുമല്ല പുരത്രയമായതി
ലോത്താലിനിഹനാഭാഗതനാം
ധാത്രീപതിയൊടു തുല്യൻ നമ്മുടെ
ഭക്തന്മാരിലൊരുത്തനുമില്ല-

കേരള സാഹിത്യ
അക്കാദമി